

**IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
FEDERALNOG MINISTARSTVA
POLJOPRIVREDE,
VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

2020.

Broj: 01-02-06-11-1-2113-6/20

Sarajevo, maj 2021.

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	REZIME DATIH PREPORUKA.....	4
III	KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU.....	5
IV	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI.....	6
1.	UVOD	6
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....	6
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA.....	6
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	8
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI	9
5.1	Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH.....	9
5.2	Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva.....	10
5.3	Izrada Zelenog izvještaja.....	10
5.4	Saradnja s kantonalnim ministarstvima poljoprivrede	10
5.5	Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava	11
5.6	Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva	11
5.7	Obavljanje poslova iz oblasti voda	11
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	12
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	12
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA.....	12
7.1.1	Prihodi i primici	12
7.1.2	Rashodi, izdaci i finansiranje.....	13
7.1.2.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	13
7.1.2.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	13
7.1.2.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	14
7.1.2.4	Poticaji za poljoprivredu	14
7.1.2.5	Poticaji za veterinarstvo.....	19
7.1.3	Tekuća rezerva Vlade FBiH – Finansijska pomoć poslovnim subjektima iz poljoprivredno-prehrabrenog sektora u okolnostima pandemije COVID-19.....	21
7.2	BILANS STANJA.....	23
7.2.1	Stalna sredstva	23
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	23
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	23
9.	JAVNE NABAVKE	25
10.	PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA.....	25
V	PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI.....	28
	Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu	29
	Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine	32
	Pregled korisnika finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19	33

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izvještaj nezavisnog revizora daje se na osnovu provedene finansijske revizije, koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo)**, koji obuhvataju: Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine, Račun prihoda i rashoda, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan, te Analizu iskaza – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj Ministarstva na 31. 12. 2020. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, te u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- Nerealizovani zahtjevi iz perioda od 2017. do 2020. godine po osnovu Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu od 1.593.340 KM, koji su nastali na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i obaveze po osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 2.439.064 KM, iskazane su kao potencijalne obaveze u vanbilansnoj evidenciji na 31. 12. 2020. godine (tačka 8. Izvještaja).

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu s prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola, relevantnih za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomске odluke korisnika donesene na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja, nastalog uslijed prevare, veći je od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazeњe internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva;
- ocenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena, kao i povezanih objava rukovodstva;
- ocenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2020. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2020. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. **Nisu preduzete aktivnosti kako bi se rad jedinica za implementaciju projekata (Ureda za implementaciju projekata PCU i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU) organizovao u Ministarstvu u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva (tačka 10. Izvještaja).**

Reviziju usklađenosti izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI-jem 4000 – Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tom standardu detaljnije su opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju, i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeća pitanja:

- **U skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, jedan od općih i posebnih ciljeva je očuvanje radnih mjeseta, a kriterij za dodjelu sredstava je broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Konstatovano je da je od početka proglašenja stanja nesreće do navedenog datuma već došlo do značajnog smanjenja broja zaposlenih kod korisnika koje su obuhvaćene mjerama i kojima su dodijeljena sredstva, a da to nije obuhvaćeno Uredbom. Utvrđenim kriterijima za dodjelu sredstava korisnicima u poljoprivredno-prehrambenom sektoru data je prednost za izvoz u odnosu na broj zaposlenih, čime je omogućeno da se značajna sredstava dodijele i korisnicima s jednim zaposlenim. Usvojenim mjerama nisu obuhvaćene djelatnosti kojima je, naredbama Kriznog štaba FBiH, bilo ograničeno ili zabranjeno djelovanje (tačka 7.1.3 Izvještaja);**
- **Nadzor i kontrola kantonalnih poljoprivrednih inspektora i dodatna kontrola federalne poljoprivredne inspekcije, u saradnji s kantonalnom, nisu vršeni u obimu predviđenom članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju (tačka 7.1.2.4 Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjima.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva odgovorno je da osigura da aktivnosti, finansijske transakcije i informacije budu u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrdi da je tokom fiskalne godine obezbijedilo namjensko, svrshishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizionske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 31. 5. 2021. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

II REZIME DATIH PREPORUKA

REDNI BROJ	PREPORUKE	BROJ POGLAVLJA
1.	Donijeti strategiju upravljanja rizicima i mapu procesa, te uspostaviti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.	tačka 4.
2.	Uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.	tačka 4.
3.	Isplate naknada za rad članovima komisija koji su zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH.	tačka 7.1.2.2
4.	Obračun poreza i doprinosa na naknade nastale po osnovu nesamostalne djelatnosti vršiti na način propisan Zakonom o porezu na dohodak.	tačka 7.1.2.2
5.	Nadzor i kontrolu korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava vršiti u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.	tačka 7.1.2.4
6.	Uspostaviti evidenciju potraživanja od klijenata po osnovu povrata sredstava za poticaje i pratiti naplatu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.	tačka 7.1.2.4
7.	Utvrđiti status preostalih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i Programu novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji, i u skladu s utvrđenim planirati potrebna sredstva za izmirenje.	tačka 8.
8.	U skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH uspostaviti Sektor za upravljanje projektima.	tačka 10.
9.	Uspostaviti knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje za razvojno-investicijske projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.	tačka 10.

III KRITERIJI ZA FINANSIJSKU REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u okviru finansijske revizije provodi reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o budžetima u FBiH;
    - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
    - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
    - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
  - Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH;
  - Budžet FBiH za 2020. godinu;
  - Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2020. godinu;
  - Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
  - Zakon o trezoru u FBiH;
  - Zakon o poljoprivredi;
  - Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
  - Zakon o javnim nabavkama;
  - Zakon o državnoj službi u FBiH;
  - Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
  - Zakon o platama i naknadama u organima vlasti FBiH;
  - Zakon o porezu na dohodak;
  - Zakon o doprinosima;
  - Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
  - Zakon o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH;
  - Uredba o intervenčnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19;
- kao i drugi podzakonski akti navedenih zakona.

IV IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹. Obavlja upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH, koji se odnose na: zaštitu i upotrebu poljoprivrednog zemljišta; zaštitu poljoprivrednog bilja i proizvoda od uzročnika bolesti, štetočina i korova; proizvodnju i promet sjemena i sadnog materijala, proizvodnju i unapređenje stočarstva; zdravstvenu zaštitu životinja; prehrambenu industriju; kontrolu zdravstvene ispravnosti sirovog mesa, ribe, mlijeka, jaja, te stočne hrane; unapređenja proizvodnje u šumarstvu, uzgoj, zaštitu, uređivanje i unapređivanje šuma, stanje drvnog fonda, eksplotaciju šuma; pošumljavanje degradiranih i izdanačkih šuma, goleti i krša; lovstvo i lovnu prirodu; vodene izvore, planove, osnovne i bilanse voda; zahvatanje i korištenje voda; osiguranje voda za potrebe vodosnabdijevanja stanovništva i industrije i druge poslove utvrđene zakonom.

U sastavu Ministarstva je Federalna uprava za šumarstvo.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Za izvršavanje poslova i radnih zadataka iz nadležnosti Ministarstva formirane su sljedeće organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i lovstvo, Služba za upravljanje projektima, Sektor za finansije i računovodstvo, Sektor za pravne, kadrovske i opće poslove, Služba za informaciono-komunikacijske tehnologije i Jedinica za internu reviziju.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti sistematizovano je 145 radnih mesta, a na 31. 12. 2020. godine popunjeno je 96 radnih mesta. Budžetom FBiH za 2020. godinu planirano je 99 zaposlenih.

Ministarstvom rukovodi ministar Šemsudin Dedić, koji je imenovan 31. 3. 2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u Ulici Hamdije Čemerlića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2020. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izradi mišljenje o tome jesu li finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu s internim planskim dokumentima, u periodu od novembra 2020. do maja 2021. godine.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) izvršio je finansijsku reviziju Ministarstva za 2019. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

obavijestilo je o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izveštaju. Revizijom je konstatovano da nisu preuzete odgovarajuće mjere, u skladu s planiranim aktivnostima.

Uvidom u preuzete aktivnosti i analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

Realizovane preporuke

- 1) Odobravanje podrški vršeno je u skladu s članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvoju.
- 2) Uspostavljena je saradnja s kantonalnim ministarstvima poljoprivrede u provođenju Programa novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju u cilju poštivanja člana 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.
- 3) Finansijski izveštaji sačinjeni su u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH u dijelu iskazivanja prihoda.
- 4) Godišnji popis imovine i obaveza izvršen je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Nadzor i kontrola korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava izvršen je za dio isplaćenih zahtjeva, ali ne u potpunosti kako je propisano Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.
- 2) Nije utvrđen status svih podnesenih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i Programu novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji, kako bi se planirala potrebna sredstva za izmirenje preostalih obaveza.
- 3) Ministarstvo je podnijelo zahtjev za budžetska sredstva kako bi izvršilo zapošljavanje radnika Ureda za implementaciju projekata PCU i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU u Ministarstvo, ali nije dobilo potrebna finansijska sredstava za implementaciju.

Nerealizovane preporuke

- 1) Uspostaviti sistem finansijskog upravljanja i kontrole u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima.
- 2) Internu reviziju uspostaviti u potpunosti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru i ostalim važećim propisima.
- 3) Preispitati opravdanost isplata naknada zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za poslove iz nadležnosti Ministarstva.
- 4) Obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija u kojima su angažovani zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa zakonskim i ostalim važećim propisima.
- 5) Preuzeti aktivnosti na tačnoj evidenciji povrata sredstava po klijentu i iznosu i to dokumentovati.
- 6) U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija preuzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvještavanja za razvojno-investicijske projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Nakon izvršene revizije za 2020. godinu dato je ukupno devet preporuka, od čega devet preporuka koje su već date u Izveštaju o finansijskoj reviziji za 2019. godinu (šest nerealizovanih i tri djelimično realizovane).

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Cilj sistema internih kontrola je da osigura razumno uvjerenje da Ministarstvo u poslovanju upravlja sredstvima zakonito, transparentno, ekonomično, efikasno i efektivno, odnosno, da interne kontrole funkcioniraju adekvatno i efikasno, u skladu sa važećom regulativom.

Finansijsko upravljanje i kontrola

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH², rukovodilac korisnika javnih sredstava odgovoran je za uspostavljanje, razvoj i implementaciju odgovarajućeg finansijskog upravljanja i kontrole (u daljem tekstu: FUK) i ispunjenje ciljeva na zakonit, ekonomičan, efikasan i efektivan način. On je također odgovoran za izradu internih propisa o FUK-u i za implementaciju sistema FUK-a u svim organizacionim jedinicama u odnosu na sve programe i procese koji se izvršavaju, poštujući principe zakonitosti, finansijskog upravljanja i transparentnosti, u skladu sa standardima interne kontrole. Standardi interne kontrole u javnom sektoru sastoje se od pet međusobno povezanih komponenti: kontrolno okruženje, upravljanje rizicima, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjene sistema.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva iz 2013. godine, sa izmjenama u 2018. i 2020. godini, uređena je unutrašnja organizacija i djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta sa brojem izvršilaca i potrebnim uslovima, rukovođenje, ovlaštenja, odgovornost, stručni kolegij, programiranje i planiranje rada, disciplinska odgovornost i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Ministarstva. Pravilnikom je predviđena Služba za upravljanje projektima, sa 17 sistematizovanih radnih mjesta i sa tri jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“. Osim Jedinice za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“, ostale dvije jedinice za implementaciju projekata nisu u sastavu Ministarstva, a realizaciju sredstava po projektima koje implementiraju jedinice i dalje obavljaju vanjski saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu. Ovakva organizacija nije u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, koja utiče na to da se ne može organizovati adekvatan nadzor nad realizacijom projekata.

U skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH Ministarstvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole dostavljen je Federalnom ministarstvu finansija 22. 3. 2021. godine. U Izvještaju je konstatovano da nije sačinjena mapa procesa, procjena rizika po procesima poslovanja i registar rizika, niti su navedene mјere koje se planiraju poduzeti za dalji razvoj finansijskog upravljanja i kontrole po komponentama utvrđenim Standardima interne kontrole u javnom sektoru.

Ministarstvo nije usvojilo strategiju upravljanja rizicima, niti je sačinilo registar rizika i mapu procesa. Postojećim Pravilnikom o internoj kontroli uspostavljen je dio sistema internih kontrola, internih kontrolnih postupaka, odgovornost, komunikacija i informisanje.

Međutim, nije uspostavljeno upravljanje rizicima u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, kojim se osigurava razumno uvjerenje da će se u ostvarivanju ciljeva budžetska i druga sredstva koristiti namjenski, ekonomično i efikasno.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti sačinjena je i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu s članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- ***donijeti strategiju upravljanja rizicima i mapu procesa, te uspostaviti registar rizika u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru.***

² „Sl. novine FBiH“, br. 38/16

Interna revizija

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predviđena je Jedinica interne revizije sa četiri sistematizovana radna mjesta. Popunjeno je samo radno mjesto načelnika Jedinice, zbog čega ne možemo potvrditi da je interna revizija uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁴.

Načelnik jedinice sačinio je Strateški plan i Plan rada za 2020. godinu, kao i Godišnji izvještaj o radu interne revizije koji je dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici 18. 2. 2021. godine. Također, izvršio je i pet revizija (četiri planirane i jednu neplaniranu), dok je planirano njih šest. Dvije se odnose na revizije dijela tekućeg transfera – Poticaji za poljoprivredu i Transfera za veterinarstvo, dok su ostalim revidirani procesi direktnih sporazuma putem javnih nabavki, troškovi službenih putovanja i troškovi formiranja komisija i ostalih radnih tijela.

S obzirom na to da je načelnik jedinice donio Strateški i godišnji plan, te izvršio revizije, pratio i identifikovao nepravilnosti, a da su zakonom jasno definisane obaveze načelnika i internog revizora, ne možemo potvrditi da je interna revizija uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

Preporuka:

- ***uspostaviti internu reviziju u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.***

Prevencija korupcije

Plan integriteta usvojen je 2017. godine, za koji je Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije dala mišljenje da je usaglašen sa Općom metodologijom i Smjernicama za izradu i provođenje planova integriteta u institucijama BiH. Nije prezentirano da su se u toku revidirane godine vršile dalje aktivnosti na osnovu usvojenog plana.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI

5.1 Srednjoročna strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi⁵, Ministarstvo provodi poljoprivrednu politiku prema Srednjoročnoj strategiji razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH (u daljem tekstu: Strategija poljoprivrede). Posljednju Strategiju poljoprivrede usvojio je Parlament FBiH u 2015. godini, a odnosila se na period 2015–2019. godine. Ministarstvo je uputilo Vladi FBiH Informaciju o produženju važenja Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015–2019. do kraja 2020. godine. Vlada FBiH je 5. 12. 2019. usvojila Informaciju Zaključkom i zadužila Ministarstvo da pripremi Odluku o pokretanju procesa Strategija poljoprivrede za naredni period, po usvajanju Strategije razvoja FBiH, a Generalni sekretarijat Vlade FBiH da Zaključak dostavi Parlamentu FBiH. Vlada FBiH je 28. 8. 2020. godine usvojila Odluku o pokretanju procesa izrade Strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2021–2027. godine, koja će se raditi uz primjenu ključnih principa izrade strateških dokumenta u FBiH iz člana 3. Uredbe o izradi strateških dokumenata u FBiH⁶. Ministarstvo kao nosilac izrade Strategije obezbeđuje usaglašavanje i komplementarnost razvojnih pravaca i strateških ciljeva sa strateškim ciljevima iz Strategije razvoja FBiH 2021–2027. godine, dokumenata relevantnih za proces integracije BiH u Evropsku uniju i drugih međunarodno preuzetih obaveza BiH. Rok za izradu strategije je 12 mjeseci od donošenja odluke i sredstva u iznosu od 350.000 KM obezbijeđena su Programom utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava „Subvencije privatnim preduzećima - Poticaj za poljoprivredu“ za 2020. godinu na poziciji E/MODEL OSTALIH VRSTA PODRŠKI – Izrada Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH 2021–2027. godine.

³ "Sl. novine FBiH", br. 47/08 i 101/16

⁴ "Sl. novine FBiH", br. 49/20

⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13

⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 74/19, 2/21

U toku godine nije bilo realizacije finansijskih sredstava odobrenih za izradu strategije. Izrađen je Projektni zadatak i nacrt javnog oglasa za prikupljanje prijava za izradu Strategije razvoja poljoprivrede i ruralnog razvoja FBiH 2021–2027. godine.

Strategiju razvoja FBiH 2021–2027. godine, koja čini osnov za izradu Strategije poljoprivrede, Vlada FBiH usvojila je tek 18. 2. 2021. godine i uputila je u dalju proceduru usvajanja prema Parlamentu FBiH. Zbog potrebe usklađivanja s Uredbom o izradi strateških dokumenata u FBiH, Vlada FBiH je 11. 2. 2021. godine donijela Zaključak kojim je usvojila informaciju o potrebi produženja važenja Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH 2015–2020. za još jednu godinu, odnosno do kraja 2021. godine. Ministarstvo je zaduženo da, u skladu s Uredbom o izradi strateških dokumenata u FBiH, za Vladu FBiH pripremi Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o pokretanju procesa izrade Strategije razvoja poljoprivrednog sektora za period 2021–2027. godine, na osnovu koje će se pokrenuti i do kraja 2021. godine završiti aktivnosti na izradi nove poljoprivredne strategije. Prijedlog odluke sačinjen je i 26. 4. 2021. godine tražena su mišljenja od nadležnih institucija prije dostavljanja Vladi FBiH.

5.2 Finansijska konsolidacija privrednih društava iz nadležnosti Ministarstva

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁷ i Uredbom o konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁸ Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o tome najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Zakonom o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH produžen je rok za okončanje započetih aktivnosti finansijske konsolidacije do 31. 12. 2021. godine. To se odnosi na „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša, preduće sa učešćem državnog kapitala od 90,33%. U skladu s produženjem roka, Vlada FBiH je izmijenila Odluku o finansijskoj konsolidaciji privrednog društva „Agrokomerc“ d.d. Velika Kladuša koje je dostavljalo mjesečne izvještaje Ministarstvu. **U skladu sa navedenim, Ministarstvo je Vladi FBiH dostavilo dvije Informacije o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u Federaciji BiH, koje je Vlada FBiH prihvatala Zaključcima u maju i oktobru revidirane godine.**

5.3 Izrada Zelenog izvještaja

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede (Zeleni Izvještaj) za 2019. godinu Ministarstvo je u zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, koja ga je usvojila zaključkom i 22. 2. 2020. godine prosljedila Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Do okončanja revizije Parlament FBiH nije razmatrao Izvještaj. Rok za dostavljanje izvještaja za revidiranu godinu Vladi FBiH je 15. 5. 2021. godine i nije sačinjen do momenta okončanja predmetne revizije.

5.4 Saradnja s kantonalnim ministarstvima poljoprivrede

Provedenom revizijom utvrdili smo da je uspostavljena saradnja sa kantonima po pitanju usklađenosti politike poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju u dijelu raspodjele novčanih poticaja. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se u kantonima potiču pojedine iste proizvodnje iz modela poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju, ali ne u obimu kako je predviđeno Programom poticaja Ministarstva, tako da su kantonalni poticaji ispod minimalno utvrđenih količina u Programu poticaja za 2020. godinu. Također, sva kantonalna ministarstva poljoprivrede dostavila su godišnji izvještaj o realizaciji kantonalnih i federalnih novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, u skladu s članom 32. Zakona o novčanoj podršci u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Ministarstvo informiše Vladu FBiH o implementaciji programa za poticaje nakon što prikupi informacije svih deset kantona i sačini detaljan izvještaj o realizovanim mjerama za tekuću godinu. Informaciju o odobrenim transferima za poljoprivredu u 2020. godini Ministarstvo je dostavilo Vladi FBiH 16. 4. 2021. godine, a usvojena je 6. 5. 2021. godine.

⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 52/14, 36/18, 54/19

⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 74/17, 84/18 i 48/19

5.5 Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Zakonom je definisano da korisnici registra novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrovana su za poljoprivrednu proizvodnju i u registre upisana kao poljoprivredni proizvođači. Upis se vrši u općinskoj službi nadležnoj za poslove poljoprivrede. Zakonom o novčanim podrškama propisano je da nosilac poljoprivrednog gazdinstva podnosi zahtjev za upis u registar nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva. Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju BiH i dužno je osigurati tehničke uslove za njegovo elektronsko funkcionisanje. Prema prezentiranim podacima, općine su izvršile administrativnu kontrolu unosa podataka i dostavile rezultate kontrole za 2.548 klijenata, od čega je za 456 klijenata Ministarstvo provedlo superkontrolu. Samo jedna općina nije dostavila propisane obrasce na osnovu kojih Ministarstvo vrši superkontrolu unosa kvaliteta podataka, pa samim tim kontrola nije ni obavljena. Superkontrola podataka vrši se na osnovu prijava o neispravnosti inspekcije ili drugih institucija sa terena. S obzirom na to da je kontrola provedena na najmanje 5% od ukupnog broja podnesenih zahtjeva na svakoj lokaciji, možemo konstatovati da je izvršena u skladu s članom 27. Pravilnika o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata.

5.6 Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, u nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti šumarstva. Zakonom o šumama uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, socijalne funkcije, finansiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije BiH. S obzirom na to da je za oblast šumarstva od 6. 12. 2011. godine prestao da važi Zakon na nivou FBiH, Vlada FBiH je 7. 7. 2017. godine utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru Prijedlog zakona o šumama, koji još uvijek nije razmatran. Vlada FBiH je Zaključcima od 28. 8. 2020. godine usvojila Informaciju o gospodarenju šumama u FBiH u 2019. godini i planovima gospodarenja šumama za 2020. godinu. Vlada FBiH je 31. 8. 2020. godine dostavila treću urgenciju Parlamentu FBiH, kojom se traži da se Prijedlog zakona o šumama hitno uvrsti u Prijedlog dnevnog reda oba doma Parlamenta FBiH.

5.7 Obavljanje poslova iz oblasti voda

U skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, u nadležnosti Ministarstva je obavljanje poslova iz oblasti voda. Zakonom o vodama⁹ uređuje se način upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a on obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Vlada FBiH je Nacrt zakona utvrdila i 15. 12. 2017. godine proslijedila Parlamentu FBiH na usvajanje. U septembru 2019. godine Nacrt je prihvaćen na Predstavničkom domu Parlamenta FBiH i u isto vrijeme uvršten u dnevni red Doma naroda, ali do danas u tom domu nije razmatran. Na upit Predstavničkog doma o prijedozima i mišljenjima šta treba uvrstiti u Programa rada doma za 2021. godinu, Ministarstvo je 19. 1. 2021. godine dostavilo mišljenje o značajnosti usvajanja Nacrta zakona i prioriteta u uključivanje i program rada za tekuću godinu.

⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 70/06

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom FBiH za 2020. godinu Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 95.566.764 KM, što je za 824.252 KM manje u odnosu na budžetski zahtjev. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH odobrena sredstva u iznosu od 94.899.288 KM umanjena su za 667.476 KM na pozicijama izdataka za nabavke (440.000 KM), za materijal, sitni inventar i usluge (122.620 KM) i plaće, naknade i doprinose (104.856 KM).

Odlukom Vlade FBiH od 16. 10. 2020. godine Ministarstvu je odobrena tekuća rezerva u iznosu od 10.000.000 KM za realizaciju finansijske pomoći ugroženim sektorima u poljoprivredi i prehrambenoj industriji u FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 putem tekućih transfera – subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima. Također, Vlada FBiH je 22. 10. 2020. godine odobrila Ministarstvu tekuću rezervu za realizaciju tekućih transfera drugim nivoima vlasti (500.000 KM) za Grad Mostar: pomoći u realizaciji ugovora o izgradnji obalnih kolektora u okviru WATSAN FBiH projekta. Navedenim odlukama raspoloživa sredstva su uvećana, pa je operativni budžet iznosio 105.399.288 KM.

Trogodišnji plan i Plan rada Ministarstva za 2020. godinu dostavljeni su Federalnom zavodu za programiranje razvoja.

Godišnji izvještaj o radu Ministarstva za 2020. godinu dostavljen je Federalnom zavodu za programiranje razvoja 18. 1. 2021. godine i Vladi FBiH, a objavljen je i na internet-stranici Ministarstva.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Ministarstvo je sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2020. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

U Analizi iskaza, sačinjenoj uz godišnje računovodstvene izvještaje, obrazloženo je izvršenje budžeta/finansijskog plana u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Iskazana sredstva Budžeta FBiH odobrena su Ministarstvu za 2020. godinu, i sredstva za otvorene posebne namjenske transakcijske račune u okviru Jedinstvenog računa Trezora: FMF – Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma i FMF – Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita. U skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, sačinjen je godišnji obračun za Poseban transakcijski račun za polaganje stručnih ispita, a za Poseban transakcijski račun – uplata naknada i prihoda za korištenje šuma nije, s obzirom na to da nije bilo rashoda i izdataka, ali je sačinjeno tekstualno obrazloženje.

Projekti koji se finansiraju iz kreditnih i budžetskih sredstava i implementiraju putem jedinica za implementaciju nisu obuhvaćeni finansijskim izvještajima, niti se sredstva planiraju i realizuju u okviru Budžeta FBiH i Jedinstvenog računa Trezora.

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Prihodi i primici

Iskazani prihodi u finansijskim izvještajima u iznosu od 178.002 KM odnose se na prihode po osnovu naknada, taksi i prihode od pružanja javnih usluga, prihode od imovine i druge . U budžetskom zahtjevu planirani prihodi odnose se na one koji se prikupljaju na dva posebna transakcijska računa u okviru JRT-a, i to: FMF – Uplata naknada i prihoda za korištenje šuma (1.001.000 KM) i FMF – Za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva (60.000 KM).

U toku godine, prema pomoćnoj evidenciji, po osnovu naknada u postupku promjene namjene šumskog zemljišta ostvareno je 359.939 KM, a po osnovu naknade za opće korisne funkcije šuma nije evidentiran prihod.

Pravilnikom o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH¹⁰ pod tačkom 5.8.5. utvrđeno je kako se prikupljaju i kako se raspoređuju prihodi po ovom osnovu (40% iznosa na račun Budžeta FBiH i 60% iznosa na račun budžeta kantona prema sjedištu obveznika).

Ministar je posebnim Rješenjem utvrdio visinu troškova postupka za izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu i Rješenjem o visini troškova za polaganje ispita za doktore veterinarske medicine i veterinarske tehničare. Ovi prihodi se uplaćuju na račun za polaganje stručnih ispita iz oblasti veterinarstva, za koji je sačinjen poseban godišnji obračun. U finansijskim izvještajima za ovaj račun iskazani su ukupni neporezni prihodi u iznosu od 60.654 KM, koji se odnose na naknade za polaganje ispita i izdavanje odobrenja za stavljanje u promet lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu.

Ministarstvo ostvarene prihode nije ažurno usklađivalo s Federalnim ministarstvom finansija, na osnovu dokumentacije o uplati, jer se naknadno utvrđivala pripadnost prihoda po vrsti prihoda i budžetskim organizacijama, kada na uplati nije adekvatno naglašeno. Tako je, po izvještajima Federalnog ministarstva finansija, u toku godine uplaćeno 6.184 KM više od iskazanog stanja u finansijskim izvještajima.

Članom 46. stav 1. Zakona o budžetima u FBiH utvrđeno je da su budžetski korisnici odgovorni za potpunu i pravovremenu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u budžet i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. U saradnji s Federalnim ministarstvom finansija nisu blagovremeno preduzete aktivnosti na usaglašavanju ostvarenih prihoda prije sačinjavanja finansijskih izvještaja.

7.1.2 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2020. godinu iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 98.943.488 KM, što u odnosu na raspoloživa sredstva u iznosu od 94.464.288 KM predstavlja ostvarenje od 105%.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (96,1%), plaće, naknade i doprinosi (3,3%), izdaci za materijal i usluge (0,5%) i izdaci za nabavku stalnih sredstava (0,1%).

7.1.2.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Bruto plaće i naknade plaća sa 31. 12. 2020. godine iskazane su u iznosu od 2.646.074 KM.

U skladu s Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH, izvršeno je ocjenjivanje državnih službenika i namještenika Ministarstva.

Naknade troškova zaposlenih ostvarene su u iznosu od 390.550 KM. Struktura naknada troškova zaposlenih je sljedeća: topli obrok (189.057 KM), prevoz na posao i s posla (80.783 KM), regres za godišnji odmor (46.697 KM), odvojeni život (23.602 KM), otpremnine (15.143 KM), pomoć u slučaju ostalih bolesti (13.346 KM), pomoć u slučaju smrti (11.484 KM), zakup stana (7.276 KM) i troškovi prevoza u dane sedmičnog odmora za korisnike odvojenog života (3.161 KM).

7.1.2.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 515.358 KM. Njihovu strukturu čine: ugovorene i druge posebne usluge (189.746 KM), tekuće održavanje (145.097 KM), komunikacija i komunalne usluge (79.994 KM), nabavka materijala i sitnog inventara (35.795 KM), putni troškovi (28.394 KM), usluge prevoza i goriva (22.053 KM) i izdaci za osiguranje (14.280 KM).

Ugovorene i druge posebne usluge iskazane su u iznosu od 189.746 KM, od čega su najznačajniji izdaci za rad komisija (69.950 KM), usluge štampanja (42.116 KM), primarna opća zdravstvena zaštita (18.560 KM) i zatezne kamate (17.723 KM).

¹⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 54/20

Naknade za rad u komisijama iskazane su u neto iznosu od 69.950 KM i odnose se na isplate naknada članovima komisija u kojima su imenovani zaposlenici i vanjski saradnici. Najznačajnije naknade isplaćene su za rad u sljedećim komisijama: za lijekove (35.240 KM), za polaganje stručnog ispita iz oblasti veterinarstva (11.490 KM), za rješavanje predmeta po modelu ruralni razvoj iz 2012. godine (5.000 KM), za provođenje postupaka javnih nabavki (3.040 KM), za rješavanje predmeta u postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški (2.320 KM), za izbor kandidata za upravne odbore (2.760 KM), za izbor kandidata za nadzorne odbore (1.160 KM), za popis (1.000 KM), za otpis (800 KM), i dr.

Dio naknada komisijama finansira se iz budžetskih sredstava, a dio na osnovu posebnih propisa iz nadležnosti veterinarstva. Finansiraju se od uplata pravnih i fizičkih lica.

Isplate naknade članovima komisija (većina su zaposlenici Ministarstva) vršene su na osnovu Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Pojedine iznose isplata ne smatramo opravdanim jer se nismo uvjerili da su se poslovi i zadaci komisije obavljali izvan radnog vremena, što je, prema odredbama člana 8. Uredbe, osnov za isplatu naknade.

S obzirom na to da je većina komisija formirana za obavljanje poslova iz nadležnosti, za koje se angažuju zaposlenici, ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada članovima komisija po tom osnovu.

Obračun i isplata naknada članovima komisija nisu imali tretman plaće, kako je to propisano odredbama Zakona o porezu na dohodak¹¹, Zakona o doprinosima i Pravilnika o načinu obračuna i uplate doprinosa. Naime, naknade koje poslodavac isplaćuje zaposleniku za njegovo angažovanje na poslovima koji imaju karakteristike nesamostalne djelatnosti ili pretežno karakteristike nesamostalne djelatnosti, bilo da se izvršavaju u radno vrijeme ili izvan redovnog radnog vremena, smatraju se oporezivim prihodom po osnovu nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav 2. tačka 3. Zakona o porezu na dohodak, radi čega se kao takve oporezuju na način propisan članom 27. Zakona.

Preporuke:

- *isplate naknada za rad članovima komisija koji su zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa Uredbom o načinu osnivanja i utvrđivanju visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH;*
- *obračun poreza i doprinosa na naknade nastale po osnovu nesamostalne djelatnosti vršiti na način propisan Zakonom o porezu na dohodak.*

7.1.2.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 95.113.477 KM, a planirani u iznosu od 90.597.571 KM. Tekući transferi odnose se na subvencije javnim i privatnim preduzećima po osnovu poticaja za poljoprivredu i veterinarstvo (94.545.130 KM), transfere drugim nivoima vlasti (500.000 KM), transfere pojedincima (7.442 KM) i druge tekuće rashode (60.905 KM), koji se odnose na izvršenje sudskih presuda iz radnog odnosa.

7.1.2.4 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu realizuju se na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju¹² (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim su detaljnije propisani uslovi i način ostvarivanja sredstava. Podrške obuhvataju modele poticanja poljoprivredne proizvodnje, kapitalnih ulaganja, ruralnog razvoja, podrške dohotku i ostale vrste podrški.

¹¹ „Sl. novine FBiH“, br. 10/08, 09/10, 44/11, 07/13 i 65/13

¹² „Sl. novine FBiH“, br. 42/10, 99/19

Program utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 87.000.000 KM usvojen je 20. 2. 2020. godine Odlukom Vlade FBiH. U martu i decembru izvršene su izmjene Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava, kojima su povećana sredstva za ostale vrste podrški i animalnu proizvodnju, a umanjena za poticaje po modelu ruralnog razvoja i biljne proizvodnje.

Pregled planiranih i ostvarenih podrški za poljoprivredu po modelima za 2020. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dat je u tabeli:

Program 1	Modeli podrški 2	Program utroška sredstava 3	Izmjene programa 4	Izvršenje na 31. 12. 2020. 5	Neevidentirane obaveze na 31. 12. 2020. 6
A	Model podrške proizvodnji	67.500.000	66.178.453	65.774.923	1.593.340
A/1	Biljna proizvodnja	12.000.000	10.586.309	10.533.100	141.077
A/2	Animalna proizvodnja	55.500.000	55.592.144	55.241.823	1.452.263
B	Model podrške dohotku	0	0	0	0
C	Model kapitalnih ulaganja	0	0	0	0
D	Model ruralnog razvoja	17.250.000	12.808.856	11.529.489	0
E	Model ostalih vrsta podrški	1.800.000	7.562.690	5.955.637	0
F	Sudske presude (žalbe)	450.000	450.000	287.798	0
UKUPNO (A+B+C+D+E+F)		87.000.000	87.000.000	83.547.847	1.593.340

Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji¹³ regulisano je da, za ostvarivanje poticaja u **animalnoj i biljnoj proizvodnji**, aplikanti zahtjeve s potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima koja nakon obrade i provjere dokumentacije, u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku, vrše obračun novčanih podrški za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni. Kantonalna ministarstva odlučuju o pristiglim zahtjevima, te neblagovremene, nepotpune i neosnovane zahtjeve odbijaju rješenjem. Blagovremene, osnovane i potpune zahtjeve nadležno kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi, na propisanim obrascima koji sadrže pojedinačne obračune za klijente za svaku proizvodnju, kao i propisanu skeniranu dokumentaciju, na osnovu kojih zaposlenici Ministarstva vrše kontrolu i isplatu novčanih podrški. U slučajevima kada zaposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima, koja donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

U uzetom uzorku konstatovano je da je zapisnike o biljnoj ili animalnoj proizvodnji ovjerila službena osoba kantona ili općine, a ne kantonalni inspektor, što je propisano članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Za biljnu proizvodnju odobreno je 3.312 zahtjeva u ukupnom iznosu od 10.586.309 KM. Najznačajnije odobrene podrške odnose se na proizvodnju hljevnih žita u iznosu od 2.763.984 KM i proizvodnju krmnog bilja u iznosu od 1.949.470 KM.

Za animalnu proizvodnju odobreno je 23.715 zahtjeva u iznosu od 55.592.144 KM. Najznačajnije odobrene podrške odnose se na proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka u iznosu od 37.496.483 KM i uzgoj rasplodne stoke (ovaca) od 3.422.325 KM, a po osnovu nerealizovanih zahtjeva klijenata iz prethodnih godina iskazano je 723.214 KM.

Programom podrški za svaku mjeru poticaja unutar odobrenog modela poticaja proizvodnji utvrđena je poticajna cijena po jedinici mjere. Programom za revidiranu godinu cijene po jedinici mjere za biljnu i animalnu proizvodnju uvećane su u odnosu na prethodne godine. Tako imamo uvećanja na povrću sa 1.860 KM po hektaru na 2.000 KM, uljarice sa 386 KM po hektaru na 450 KM, bosanskom brdskom konju, domaćoj buši i domaćem magarcu u čistoj krvi sa 250 KM po grlu na 400 KM, rasplodnoj krmači sa 140 KM po grlu na 160 KM, rasplodnoj stoci ovce i koze sa 32 KM po grlu na 40 KM, i sl.

¹³ „Sl. novine FBiH“, br. 32/17, 34/17, 55/17, 56/18, 24/20

Članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju propisano je da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku po modelu poticaja proizvodnji premaže maksimalno poticanu količinu. Programom utroška sredstava za 2020. godinu, kao posebni kriteriji utvrđene su minimalna (koja je utvrđena zakonom) i maksimalna količina proizvoda za biljnu i animalnu proizvodnju, koju klijent mora da proizvede i proda da bi ostvario pravo na podršku. Svi limiti su zadani u Aplikaciji za obradu novčanih podrški, tako da se ne može desiti da se realizuje podrška za količinu koja je manja od minimalne i veća od maksimalne utvrđene. Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji za najveći dio proizvodnji propisano je da kantonalno ministarstvo do 20. 10. tekuće godine dostavlja Ministarstvu zahtjev i obračun, dok se za proizvodnju svježeg mlijeka zahtjev sa objedinjenom obračunskom tabelom u pisanoj formi dostavlja najkasnije do 25. dana u narednom mjesecu za prethodni kvartal. U 2020. godini ukupno je pristiglo 27.027 zahtjeva za novčane podrške, dok je broj zahtjeva u 2019. godini bio 27.854, u 2018. godini 29.583, a u 2017. godini 37.642, što znači da se da se broj zahtjeva kontinuirano smanjiva.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, ukupne nerealizovane obaveze po osnovu biljne i animalne proizvodnje na dan izvještaja u odnosu na prethodnu godinu iznose:

Red. Br.	Nerealizovani zahtjevi	Stanje na 31. 12. 2020.		Stanje na 31. 12. 2019.	
		Iznos	Br. zahtjeva	Iznos	Br. zahtjeva
1	2	3	4	5	6
1.	Proizvodnje 2020	79.468	5	0	0
2.	Proizvodnje 2019	602.872	255	1.146.778	495
3.	Proizvodnje 2018	735.056	380	939.443	473
4.	Proizvodnje 2017	0	0	152.417	55
5.	Obustavljeni po zaključku Radne grupe ¹⁴	175.944	73	175.944	73
Ukupno nerealizirano		1.593.340	713	2.414.582	1.096

U skladu sa Zaključkom Vlade FBiH iz 2019. godine, donesenog na osnovu informacije Ministarstva o procesu kontrola nerealizovanih zahtjeva novčanih podrški iz prethodnog perioda, od ukupnog iznosa nerealizovanih zahtjeva, za 1.417.395 KM je upućen zahtjev za inspekcijskim nadzorom, a za iznos od 175.944 KM obustavljen je nadzor do rješavanja sudskih postupaka.

Od ukupno odobrenih sredstava podrški za poljoprivredu po modelima podrški za 2020. godinu u iznosu od 87.000.000 KM, prema evidencijama Ministarstva realizovano je 83.547.847 KM, a ostalo je neutrošeno 3.452.153 KM. S obzirom na to da je po osnovu Poticaja za poljoprivredu ostalo nerealizovanih odobrenih sredstava, a nerealizovani zahtjevi na kraju godine iznosili su 1.593.340 KM, od čega se na revidiranu godinu odnosi 79.468 KM, Ministarstvo je podnesene, nerealizovane zahtjeve evidentiralo u vanbilansnoj evidenciji, iako je imalo raspoloživa sredstva, dok nadležni inspekcijski organi ne izvrše dodatne kontrole i nadzor i utvrde opravdanost podnesenih zahtjeva.

Novčane podrške po modelu ruralnog razvoja ostvarene su u iznosu od 11.529.489 KM. Nerealizirani i osnovani zahtjevi klijenata iz prethodnog razdoblja po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine iskazani su u iznosu od 2.018.917 KM (detaljnije napisano u tački 8. Izvještaja).

Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja¹⁵. Ministarstvo je 21. 4. 2020. godine objavilo Obavještenje o rokovima i uslovima za podnošenje zahtjeva za podršku po modelu ruralnog razvoja u 2020. godini, po kome je krajnji rok za podnošenje zahtjeva za podršku utvrđen 5. 10. 2020. godine. Za ove namjene planiran je iznos od 8.578.339 KM. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju pristiglo je 730 zahtjeva za sedam različitih mjera, od čega su 62 odbijena jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove, tako da su ukupno odobrena sredstva u iznosu od 7.510.571 KM.

¹⁴ Radna grupa imenovana rješenjem ministra od 15. 3. 2018. godine.

¹⁵ „Sl. novine FBiH“, br. 24/20

Po svakom zahtjevu koji je ispunjavao uslove izvršena je kontrola na terenu u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja (za nabavljene poljoprivredne mašine i priključne uređaje; oprema za proizvodnju; nabavku rasplodne stoke; investicije u izgradnju ili proširenje građevinskih objekata; podizanje trajnih nasada; legalizacija građevinskih objekata i ispunjavanja okolišnih standarda; certifikaciju organske proizvodnje), nakon čega su donesena rješenja o odobravanju sredstava. U uzetom uzorku konstatovano je da je zahtjev protokolisan, obrađen i za svaki dostavljen Zapisnik o izvršenoj kontroli kod podnosioca zahtjeva za novčanu podršku po modelu ruralnog razvoja prije isplate novčane podrške (koji je ovjerila Komisija koju je formirao ministar i korisnik) i doneseno Rješenje o isplati. Uz Zapisnik su priložene i fotografije nabavljene opreme i fotokopije računa o kupovini od ovlaštenog dobavljača. Odobreni iznosi se kreću od 420 KM do 700.000 KM što je predstavljalo maksimalni iznos podrške. U skladu sa članom 30. Pravilnika ovlašteni službenici Ministarstva vrše kontrolu na terenu nakon realizacije projekta, a prije isplate potpore i tokom petogodišnjeg perioda nakon izvršenog konačnog plaćanja, što je planirano u narednom periodu.

Investicije u okviru kreditne linije za finansiranje poljoprivredne proizvodnje u iznosu od 2.000.000 KM realizovane su otvaranjem depozita kod Razvojne banke FBiH za grant sredstva Ministarstva. U skladu sa Protokolom o saradnji koji je potpisana Razvojnom bankom, Ministarstvo osigurava 25% sredstava u vidu granta, klijent učestvuje sa 25% vlastitih sredstava, a banka 50% sredstava u obliku kredita. Sredstva kredita i granta koristila su se za: investicije u poljoprivredne mašine, opremu i priključne uređaje za biljnu i stočarsku proizvodnju, sufinansiranje visoko kvalitetne rasplodne stoke, investicije u izgradnju ili proširenje, odnosno opremanje građevinskih objekata u svrhu obavljanja poljoprivredne proizvodnje ili prerade poljoprivrednih proizvoda, investicije u podizanje višegodišnjih nasada, te potporu za legalizaciju građevinskih objekata i ispunjavanje okolišnih standarda. Zahtjeve za sredstva klijenti dostavljaju Razvojnoj banci i nakon formalno-pravne i procjene kreditne sposobnosti banka dostavlja Ministarstvu na ovjeru zahtjev klijenata. Ministarstvo je u 2020. godini potpisalo devet ugovora o korištenju sredstava novčane podrške sa klijentima kojima su odobrena kreditna sredstva kod Razvojne banke za ulaganja u poljoprivredu. Zbirni iznos investicija odobrenih projekata iznosi 4.806.403 KM, od čega Ministarstvo subvencionira 1.201.601 KM. Do kraja godine realizovana su sredstva u ukupnom iznosu od 452.716 KM, a preostali iznos se vodi na vanbilansnoj evidenciji kako bi se adekvatno pratila realizacija sredstava.

Novčane podrške po modelu ostalih vrsta podrške ostvarene su u iznosu od 5.955.637 KM. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ostalih vrsta podrški¹⁶. Najznačajniji dio odnosi se na realizaciju poticaja različitim programima pokretanja proizvodnje i mjere zemljишne politike (5.531.260 KM) koja je realizovana kroz javne pozive za poticanje proljetne i jesenske sjetve (pšenice, raži i ječma) na teritoriji FBiH za 2020. godinu. Programe poticanje jesenske ili proljetne sjetve sufinansiralo je Ministarstvo ovisno o udjelu sufinansiranja prihvatljivih troškova od strane klijenta, a najviše do 1.000 KM po krajnjem korisniku. Tako npr. ako klijent ulaže u odnosu na ukupnu vrijednost projekta 60% ili 150.000 KM Ministarstvo učestvuje sa 40% ili 100.000 KM. Uz zahtjeve obavezno je bilo dostavljanje i preliminarne liste krajnjih korisnika i drugih podataka za poljoprivredne proizvođače sa svog područja za troškove sufinansiranja nabavke sjemena, mineralnih gnojiva i zaštitnih sredstava za proizvodnju, silažnog i merkantilnog kukuruza, heljde, povrća (paradajz, paprika, krastavac, patlidžan, mrkva, cvekla, grah, luk bijeli, luk crveni, zelena salata, krompir i sl.) i drugih poljoprivrednih kultura. Kod pojedinih klijenata dio sufinansiranja su vršili kantoni.

Za prijavu na ovaj Javni poziv klijenti (jedinice lokalne samouprave – gradovi/općine) su aplicirali po javnom pozivu proljetne sjetve od 10. 4. 2020. godine na koji je apliciralo 70 klijenata (4.747.189 KM) i poziv za jesenju sjetvu od 25. 9. 2020. godine na koji je apliciralo 48 klijenata (1.231.324 KM). Na ovaj način obuhvaćeno preko 18.400 poljoprivrednih proizvođača od kojih je većina bila upisana u Registre poljoprivrednih gazdinstava, a od marta je registrovano 1.200 novih gazdinstava i 227 poljoprivrednih obrta.

¹⁶ „Sl. novine FBiH“, br. 24/20, 27/20, 33/30

Također, ovom podrškom povećan je obim poljoprivredne proizvodnje i obrađeno dodatnih 27.000 hektara zemljišta na području FBiH. Uvidom u odabranu uzorak prilikom pravdanja utrošenih sredstava dolazilo je do razlika između preliminarne liste korisnika i dostavljenih troškova krajnjih korisnika pa je Ministarstvo za sve neodobrene korisnike i nepriznate troškove izdalo obavijesti o povratu sredstva za proljetnu sjetvu (1.355.720 KM) i jesenju sjetvu (461.179 KM). Do okončanja završne revizije izvršeni su povrati po proljetnoj sjetvi u ukupnom iznosu 1.099.356 KM i po jesenjoj sjetvi u iznosu od 314.289 KM. **U odabranom uzorku, od pet izdatih obavijesti za povrat četiri su izvršene, ali povrat po osnovu rješenja za povrat neopravdanih sredstava u iznosu od 46.483 KM još uvijek nije uplaćen. Na osnovu isplaćenih poticaja sjetvi neizvršeni povrati na datum konačne revizije iznose 375.410 KM.**

Osnova za izračunavanje podrške po ostalim mjerama (sufinanciranje troškova aktivnosti zadruga/udruga/saveza i uvođenja i certifikacija standarda u poljoprivredi i prehrambenoj industriji) je dostavljen račun. Ministarstvo je objavilo Obavještenje o rokovima i uslovima za podnošenje zahtjeva za podršku po modelu ostalih vrsta podrške. Po navedenom obavještenju pristiglo je 102 zahtjeva od čega je 23 odbijeno jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove. Visina odobrenih zahtjeva kreće se od 100 KM do 22.700 KM odobreni na ime realizacija troškova aktivnosti udruženja.

Sudske presude i rješenja po žalbama planirane su u iznosu od 450.000 KM, a riješeno je 35 zahtjeva u iznosu od 287.798 KM. U 2017. godini imenovano je Radno tijelo za rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Isto sačinjava kvartalne izvještaje o radu iz kojih je konstatovano da su u toku godine riješeno 19 predmeta. U većini predmeta po rješenjima donesenim u ponovljenom postupku, vode novi upravni sporovi. U uzetom uzorku je predmet za podneseni zahtjev 2007. godine za poticaj za rekultivaciju zemljišta i povećanja poljoprivredne površine koji je komisija odbila kao neosnovan. Nakon postupka nadležni sud u 2014. godini vratio Ministarstvu na ponovno rješavanje. Nakon što je Ministarstvo donijelo drugo rješenje, korisnik opet podnio tužbu na koju Sud 13. 2. 2020. godine donio presudu kojom se Ministarstvu nalaže da doneše Rješenje.

Kontrolu provođenja propisanih procedura za ostvarivanje podrški za poljoprivredu na terenu obavlja Odsjek za kontrole u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja. Zakonom o novčanim podrškama propisane su mjere nadzora i kontrole prije isplate novčanih podrški, a Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji propisano je da se svaki klijent kontrolira minimalno jedanput u fazi proizvodnje. Nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektor, a dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom. Inspeksijski nadzor u provođenju navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu zakona vrše federalna poljoprivredna inspekcija organizirana u Federalnoj upravi za inspeksijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspeksijske poslove. Inspeksijski nadzor vrši se u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u FBiH i Zakonom o inspekcijama u FBiH. Način kontrole svakog klijenta, kao i izgled Zapisnika propisan je Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji. Svaki mjesec sačini se mjeseci plan kontrola na bazi prijava proizvodnji i uputi Zahtjev za kontrolu svih klijenata koji su prijavili proizvodnju.

Ministarstvo je nadležnim inspeksijskim organima, u skladu sa zaključkom Vlade FBiH, dostavilo spiskove sa 2.864 klijenta kod kojih je potrebno izvršiti dodatnu kontrolu i nadzor, za nerealizovane zahtjeve iz perioda 2017. - 2019. godina. Zatražena je dodatna kontrola kod 721 klijent, od čega je izvršena kontrola za 340 i ustanovljeno da 93 (što predstavlja 27%) ne ispunjavaju uslove za podršku. Federalna uprava za inspeksijske poslove izvršila je nadzor kod 1.241 klijenta po modelu poticaja proizvodnji za 2020. godinu, od čega je kod 50 utvrđeno da ne ispunjavaju uslove za podršku. Uvidom u izvještaje o kontroli nadležna kantonalna ministarstva su izvršila utvrđivanje činjeničnog stanja na terenu za svu biljnu proizvodnju (3.312 zahtijeva) i zahtjeve u animalnoj proizvodnji (4.540) osim kravljeg, ovčijeg i kožnjeg mlijeka, dok su za tov junadi i svinja vršili kontrolu dva puta (na početku i na kraju proizvodnje) što čini ukupno 7.852 kontrola ili 29%. Tim za kontrolu Ministarstva izvršio je

kontrolu na terenu svih zahtjeva za model ruralnog razvoja (659), te kontrolu na terenu 19 zahtjeva po modelu ostalih vrsta novčanih podrški.

Članom 27. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju utvrđeno je da nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektori. Dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom. Budući da je Programom utroška sredstava po modelu podrški proizvodnji za 2020. godinu po osnovu biljne i animalne proizvodnje odobreno 27.027 zahtjeva, da je nedovoljan broj kantonalnih poljoprivrednih inspektora u odnosu na broj prijavljenih proizvodnji i obavljenu kontrolu Federalna uprave za inspekcijske poslove za 1.241 zahtjev klijenata ili 4,59%, te da značajan broj kontrolisanih zahtjeva koji ne ispunjavaju uslove za podršku, ne možemo potvrditi da je uspostavljen nadzor i kontrola u obimu kako je definisano Zakonom o novčanim podrškama.

Ministarstvo u revidiranoj godini nije izreklo rješenja o zabrani apliciranja za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju na osnovu obavljenih kontrola i presuda općinskih sudova. Zabrana apliciranja se izdaje na period od tri godine od momenta povrata sredstava. Federalna uprava za inspekcijske poslove donosi rješenja o povratu nemajenski utrošenih sredstava. Odsjek za pravne i kadrovske poslove vodi evidenciju klijenata koji su u obavezi da vrate sredstva. U toku godine vraćeno 13.801 KM prema evidenciji Odsjeka za finansijsko računovodstvene poslove.

U računovodstvenim evidencijama se ne iskazuju potraživanja po navedenom osnovu. Ukoliko se ne vodi tačna evidencija povrata po klijentu i iznosu, postoji mogućnost da se klijentu koji je izvršio povrat sredstava, nakon proteka roka od tri godine, onemogući apliciranje za novom novčanom podrškom. Također, povrati se uplaćuju na Jedinstveni račun trezora pa ukoliko budžetska organizacija ili vrsta prihoda nije tačno navedena povrat se i ne može identifikovati kako bi se evidentirala njegova uplata. U skladu sa članom 46. Zakona o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor obaveza praćenja naplate potraživanja je na budžetskom korisniku, te je isti dužan putem svoje pomoćne knjige potraživanja redovno i svakodnevno pratiti dospjelost svakog potraživanja. **Ne možemo potvrditi da Ministarstvo provodi redovno praćenje naplate potraživanja, iako ima potraživanja po osnovu poticaja i sa utvrđenim obročnim plaćanjem, a redovna evidencija povrata utiče i na zabrane apliciranja za novčane podrške.**

Preporuke:

- *nadzor i kontrolu korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava vršiti u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;*
- *uspostaviti evidenciju potraživanja od klijenata po osnovu povrata sredstava za poticaje i pratiti naplatu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*

7.1.2.5 Poticaji za veterinarstvo

Poticaj za veterinarstvo planiran je u iznosu 2.680.000 KM, a realizovan je u iznosu od 2.652.313 KM. Budžetom FBiH za 2020. godinu, planiran je „Poticaj za veterinarstvo“ u iznosu od 2.500.000 KM, Rješenjem Federalnog ministarstva finansija od 28. 12. 2020. godine izvršena je preraspodjela finansijskih sredstava u okviru Budžeta ministarstva za dodatnih 180.000 KM.

Za realizaciju navedenog transfera Vlada FBiH je Odlukom usvojila Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava utvrđenih Budžetom za 2020. godine.

Iznosi planiranih i realizovanih pozicija iz Programa daju se u tabeli:

Red. broj	Pozicija	Planirano Programom	Planirano Izmjenama Programa	Realizovano u 2020. godini	Realizovano u 2019. godini
1	2	3	4	5	6
1A	Kontrola zaraznih oboljenja, dijagnostičko ispitivanje uzorka krvi životinja, naknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje i provođenje mjera DDD-a na zaraženim imanjima i transportnim sredstvima	2.152.973	2.372.095	2.344.527	2.182.031
1B	Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara	30.000	7.000	6.932	25.695
1C	Praćenje zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog podrijetla u odobrenim i registrovanim objektima	56.000	50.028	50.028	49.293
1D	Osiguranje dijagnostikuma za konfirmacijske testove	5.000	5.000	4.949	4.914
1E	Nerealizovani zahtjevi iz 2019. godine koji su bili predmet naknadnih kontrola i provjera te im nisu isplaćene novčane potpore po Programu "Poticaj za veterinarstvo" za 2019. godinu	256.027	245.877	245.877	219.223
UKUPNO		2.500.000	2.680.000	2.652.313	2.488.646

Programom utroška sredstava „Subvencije privatnim preduzećima i preduzetnicima – poticaj za veterinarstvo“ za 2020. godinu obuhvaćeno je finansiranje provođenja mjera sprečavanja širenja i iskorjenjivanja zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza, u skladu sa visinom odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2020. godinu. Za realizovana sredstva u iznosu od 2.652.313 KM, a koja se odnose na kontrolu zaraznih oboljenja, dijagnostičko ispitivanje uzorka krvi životinja, naknade štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje i provođenje mjera DDD-a na zaraženim imanjima i transportnim sredstvima, praćenje zdravstvene ispravnosti hrane životinjskog podrijetla u odobrenim i registrovanim objektima, osiguranje dijagnostikuma za konfirmacijske testove, nerealizovane zahtjeve iz 2019. godine koji su bili predmet naknadnih kontrola i provjera te im nisu isplaćene novčane potpore po Programu "Poticaj za veterinarstvo" za 2019. godinu.

Obavljenom revizijom konstatovano je da se realizovani iznos od 2.344.527 KM odnosi na kontrolu zaraznih bolesti, provođenje mjera dijagnostike, mjera DDD-a i službeno uzorkovanje (tokom 2020. godine nastavljeno je dijagnostičko ispitivanje na tuberkulozu, brucelozu i enzootsku leukozu goveda). Programom je definisano koje se mjere provode, utvrđene su cijene za veterinarske organizacije i dijagnostičke ustanove (po vrsti dijagnostike). Ministar je u junu 2020. godine donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitarnih bolesti životinja za 2020. godinu¹⁷. Uputstvom su propisane procedure provođenja pojedinih mjera i definisan je krajnji rok za provedbu mjera i dostavu izvještaja s pratećom dokumentacijom. Za realizovana sredstva u iznosu od 2.652.313 KM a koja se odnose na kontrola zaraznih oboljenja, dijagnostičko ispitivanje uzorka krvi životinja, naknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje i provođenje mjera DDD-a na zaraženim imanjima i transportnim sredstvima izdata su 232 Rješenja kojima su doznačena sredstva podnosiocima zahtjeva za dijagnostičko ispitivanje, naknadu štete, izvršenu dezinfekciju i na uzete službene uzorke.

Veterinarske stанице i zavodi su dostavljali propisanu dokumentaciju Ministarstvu koju je Sektor za veterinarstvo kontrolisao te utvrdio tačan broj grla za koje je provedena mjera na osnovu čega su donesena rješenja o ostvarivanju prava.

¹⁷ „Sl. novine FBiH“, br. 40/20

Nadoknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje realizovana je u iznosu od 186.296 KM na osnovu 251 rješenja ministra. Način realizacije navedene mjere utvrđen je Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje¹⁸. Pravilnikom su propisani uslovi, način i dokumentacija koju korisnici treba da dostave kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove veterinarstva. Procjenu štete utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo i koje finansira 50% odobrenog iznosa, dok 50% finansira Ministarstvo. Rješenje o odobravanju nadoknade štete uz prateću dokumentaciju kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu gdje se vrši kontrola i donosi rješenje o odobravanju ili odbijanju predmeta.

Iz Programa je finansirano praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registriranim objektima – službeni uzorci u iznosu od 50.028 KM, edukacija vlasnika životinja i dodatno obrazovanje dr. veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara u iznosu od 6.932 KM, dijagnostika za konfirmacijske testove u iznosu od 4.949 KM. Također je doneseno 20 Rješenja za nerealizirane zahtjeve iz 2019. godine u iznosu od 245.877 KM i nema više nijednog nerealiziranog zahtjeva u 2020. godini.

7.1.3 Tekuća rezerva Vlade FBiH – Finansijska pomoć poslovnim subjektima iz poljoprivredno-prehrambenog sektora u okolnostima pandemije COVID-19

Vlade FBiH iz tekuće rezerve Vlade FBiH odobrila je Ministarstvu 10.000.000 KM u svrhu finansijske pomoći ugroženim sektorima u poljoprivredi i prehrambenoj industriji u FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, a krajnjim korisnicima Odlukom Vlade FBiH dodijeljeno je 8.199.933 KM.

Dodjela finansijske pomoći poslovnim subjektima iz poljoprivredno-prehrambenog sektora izvršena je na osnovu kriterija utvrđenih Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19¹⁹(u daljem tekstu Uredba). Opći uslov za prihvatljivost korisnika finansijske pomoći je da ima sjedište na teritoriji FBiH i da je izvoznik koji je u prethodnoj godini ostvario izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini. Uredbom su definisani i posebni uslovi za dodjelu finansijske pomoći: korisnik upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava; registriran kao pravno lice/zadruga/obrt i drugi pravni subjekti iz poljoprivredno-prehrambenog sektora i ima prebivalište/sjedište u FBiH; izvoznik (privredno društvo koje je ostvarilo izvoz preko 30% od ukupnog prihoda u toj godini za koju su dostupni službeni godišnji finansijski izvještaji društva) i da je većinski vlasnik pravnog lica-izvoznika državljanin BiH; izvršio vlastitu proizvodnju, otkup ili preradu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda sa teritorija FBiH i za Zadrugu da je izvršena zadružna revizija. **Uvidom u naredbe Krznog štaba FBiH, djelatnosti u sektoru poljoprivrede i prehrambene industrije nisu bile ograničene ili zabranjene u obavljanju djelatnosti.**

Uredbom je propisano da se sredstva dodjeljuju u svrhu očuvanja radnih mjesta i osiguranja podrške likvidnosti, te da se mogu koristiti isključivo za isplate minimalnih bruto plaća i troškove poslovanja koji su nastali u periodu od 1. 7. 2020. do 31. 12. 2020. godine, održavanju i poboljšanju likvidnosti i održavanju konkurentnosti korisnika. Utvrđeno je da korisnici finansijske pomoći ne mogu smanjiti broj radnika u periodu do 31. 12. 2020. godine, u odnosu na broj radnika na 30. 9. 2020. godine. Specifičnim kriterijima za dodjelu sredstava je definisano da 60% raspoređuje srazmjerno ostvarenom izvozu za 2019. godinu i 40% srazmjerno broju zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, s maksimalnim iznosom finansijske pomoći koji se može dodijeliti jednom korisniku u iznosu od 700.000 KM. **Navedenim kriterijima za raspodjelu sredstava prednost je data ostvarenom izvozu nad brojem radnika, iako je osnovni cilj Uredbe očuvanje radnih mesta.**

U skladu s članom 12. Uredbe, Ministarstvo je bilo obavezno da formira komisiju koja će provesti javni poziv, ocijeni formalnopravnu ispunjenost uslova, izvrši bodovanje po uspostavljenim kriterijima, predloži visinu sredstava, izvrši kontrolu namjenskog utroška sredstava, pridržava se Smjernica o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u FBiH, kod raspodjele i doznačavanja sredstava krajnjim korisnicima u roku utvrđenim Uredbom.

¹⁸ „Sl. novine FBiH“, br. 98/12, 88/18

¹⁹ „Sl. novine FBiH“, br. 74/20 i 21/21

Javni poziv za podnošenje prijava za dodjelu finansijske pomoći poslovnim subjektima iz poljoprivredno-prehrambenog sektora u okolnostima pandemije COVID-19 objavljen je 23. 10. 2020. godine za prijem prijava 21 dan, nakon čega je komisija izvršila ocjenu pristiglih zahtjeva. Pristiglo je ukupno 50 prijava, od kojih 19 subjekata nije ispunilo kriterije po javnom pozivu i dostavilo svu potrebnu dokumentaciju. Za preostalog 31 korisnika koji je ispunio uslove izvršen je raspored odobrenih sredstava, tako da su 60% predviđenih sredstava dijelili na ime ostvarenog izvoza prethodne izvještajne godine i 40% na osnovu broja zaposlenih na 30. 9. 2020. godine. Raspodjela iznosa na osnovu broja zaposlenika izvršena je na način da je za period od šest mjeseci (1. 7. – 31. 12. 2020. godine) obračunata minimalna bruto plaća za svakog zaposlenog, kojih je ukupno bilo 637 na osnovu dostavljenih prijava. Na taj način od raspoloživih 4.000.000 KM izvršena je raspodjela u iznosu od 2.200.822 KM. Iznos od 6.000.000 KM raspoređen je na klijente na osnovu sumirane vrijednosti izvoza (JCI obrasci svakog korisnika) za 2019. godinu i pomnožen sa 15,72%. Odnos je dobiven nakon što su iz kalkulacije isključene vrijednosti izvoza za dva subjekta koji su ostvarili maksimalni iznos određen Uredbom. Ministar je dostavio prijedlog komisije za dodjelu sredstava Vladi FBiH, koji je usvojen 22. 12. 2020. godine Odlukom o dodjeli finansijske pomoći izvozno orientiranim privrednim društvima, zadružama, obrtima i drugim pravnim subjektima iz poljoprivredno-prehrambenog sektora u iznosu od 8.199.933 KM na ime finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19.

Nakon što je Vlada FBiH usvojila odluku o raspodjeli sredstava, Ministarstvo je potpisalo ugovore sa svim korisnicima 31. 12. 2020. godine, kojima su definisane obaveze namjenskog korištenja sredstava, svrha dodijeljenih sredstava i obaveza izvještavanja do 31. 3. 2021. godine uz dostavu dvije bjanko mjenice prilikom potpisivanja ugovora u svrhu osiguranja povrata neutrošenih ili nemamjenski utrošenih sredstava. Sredstva su doznačena korisnicima 11. 1. 2021. godine.

U odabranom uzorku od 12 najvećih korisnika sredstava nisu uočene nepravilnosti u načinu obračuna i dodjele sredstava po kriterijima utvrđenim Uredbom.

Ministarstvo je objavilo listu korisnika finansijske pomoći sa iznosom dodijeljenih sredstava, na internet-stranici, kako je to propisano članom 39. Uredbe. U skladu s Uredbom, Ministarstvo je dužno dostaviti Vladi FBiH konačan izvještaj o dodijeljenoj finansijskoj pomoći sa analizom učinka do 15. 4. 2021. godine, a Parlamentu FBiH dostavlja se najkasnije do 30. 4. 2021. godine.

Uvidom u uspostavljene kriterije Uredbe, kao i definisani opći cilj dodjele finansijske pomoći: očuvanje radnih mjesta, konstatovano je da nije uzeto u razmatranje stanje zaposlenih i smanjenje radnih mjesta u finansiranim djelatnostima u odnosu na prethodnu godinu, iako su ostali primjenjeni kriteriji (ostvaren izvoz) iz 2019. godine. Broj zaposlenih na 30. 9. 2020. godine, koji je bio osnova za dodjelu sredstava, u odnosu na isti period prethodne godine, prema raspoloživim podacima Poreske uprave FBiH, kod pojedinih korisnika manji je za ukupno 42 zaposlena (ETQAN d.o.o. Sanski Most manje 9 zaposlenih, HEKO d.o.o. Bugojno manje 8 zaposlenih, STARNET d.o.o. Bugojno manje 6 zaposlenih i ŠUMSKI PLOD d.o.o. Prozor-Rama manje 5 zaposlenih), a kod određenog broja korisnika došlo je do uvećanja broja zaposlenih za ukupno 49 (ESOF d.o.o. Donji Vakuf 16 više zaposlenih, MI99 d.o.o. Gradačac 9 više zaposlenih i NERETVANSKO ZLATO d.o.o. Čapljina 5 više zaposlenih). Iznos odobrenih sredstava nije ograničen u odnosu na broj zaposlenih, pa tako imamo četiri korisnika sa jednim zaposlenim koja su dobila značajna sredstva (424.685 KM) jer se kriterijima za raspodjelu dala prednost ostvarenom izvozu (60%) u odnosu na broj zaposlenih (40%). Također, Uredbom nisu uključene djelatnosti kojima je bila ograničeno ili zabranjeno obavljanje djelatnosti naredbama Kriznog štaba FBiH.

Ne možemo potvrditi da je uspostavljenim kriterijima za broj zaposlenih Uredbom zadovoljena namjena utroška sredstava koja je definisana općim ciljem za očuvanje radnih mjesta, s obzirom na to da su pojedini korisnici u prethodnom periodu već smanjili broj zaposlenih.

U prilogu izvještaja je pregled korisnika finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19 sa iznosima sredstava iznad 10.000 KM i uporednim pokazateljima o broju zaposlenih.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

Sadašnja vrijednosti stalnih sredstava iznosi 509.688 KM (nabavne vrijednosti 3.309.491 KM i ispravke vrijednosti 2.799.803 KM). U toku godine iskazano je povećanje stalnih sredstava u iznosu od 179.867 KM, od čega se 101.647 KM odnosi na nabavku stalnih sredstava (računarska oprema u iznosu od 91.560 KM i namještaja 6.969), a 78.220 KM odnosi se na softvere i licence (informacioni sistem šumarstva 53.820 KM i licence 17.527 KM). Izvršena su i umanjenja na osnovu rashodovanja sredstava (84.580 KM) i prodaje dva automobila putem javne licitacije Službe za zajedničke poslove organa i tijela FBiH (nabavna vrijednost 100.380 KM, sadašnja vrijednost 0 KM).

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazana su u iznosu od 36.735.737 KM, od čega kratkoročne obaveze iznose 34.216.993 KM (kratkoročne tekuće obaveze 34.216.993 KM i obaveze prema zaposlenima 274.325 KM) i kratkoročna razgraničenja 2.244.419 KM.

Kratkoročne tekuće obaveze odnose se na obaveze prema dobavljačima (1.080.159 KM), obaveze prema fizičkim licima (48.485 KM), obaveze za subvencije (32.468.932 KM), ostale kratkoročne obaveze (619.418 KM) u okviru kojih su obaveze po sudskim presudama i rješenjima o izvršenju (608.405 KM).

Obaveze prema zaposlenima iskazane su u iznosu od 274.325 KM i odnose se na obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2020. godine.

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode po osnovu izvršenog prenosa neiskorištenih namjenskih sredstava u iznosu od 2.217.256 KM (sredstva sa podračuna za korištenje šuma 2.171.137 KM i sredstva za organizaciju polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova 46.119 KM), razgraničene rashode po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova u iznosu od 5.050 KM i iskazana potraživanja za isporučene usluge od 22.112 KM.

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji iskazane su potencijalne obaveze u iznosu od 5.628.991 KM, a njihova struktura data je u tabelarnom pregledu kako slijedi:

Red. br.	Vrsta obaveze 2	Stanje na 31. 12. 2020. g.	Stanje na 31. 12. 2019. g.	Indeks (3/4)x 100
1	2	3	4	5
1.	Ruralni razvoj iz 2012. godine	2.439.064	4.574.918	53
2.	Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji iz 2017 - 2020. godina	1.593.340	2.414.582	66
3.	Nerealizovani zahtjevi iz oblasti veterinarstva iz 2019.	0	244.476	0
4.	Ostale obaveze (naknade zaposlenih za rad u komisijama iz 2013. i 2014. godine i ugovori o vještačenjima iz 2015. godine)	30.402	30.402	100
5.	Obaveze za rasplodne junice i sistem krava-tele iz 2016. godine	18.900	18.900	100
6.	Namjenski depozit kod Razvojne banke	1.547.285	0	-
Ukupno		5.628.991	7.283.278	77

Obaveze za ruralni razvoj iz 2012. godine iskazane su u iznosu od 2.439.064 KM. Navedene obaveze nastale su na osnovu Programa utroška sredstava iz 2012. godine, Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i objavljenog Javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava od 4. 7. 2012. godine. Obzirom da sredstva za navedene namjene nisu bila planirana i odobrena Budžetom FBiH za 2012. godinu, zbog nedostatka novčanih sredstava pristigli zahtjevi duži vremenski period nisu bili obrađeni.

Zadatak Komisije za ruralni razvoj je bio da utvrdi blagovremenost i potpunost zahtjeva, te sačini evidenciju nerealizovanih zahtjeva sa prijedlogom rješavanja istih. Vlada FBiH je donijela Zaključak 20. 2. 2020. godine kojim je zadužila Ministarstvo da u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove i Federalnom upravom za geodetske i imovinsko – pravne poslove nastavi aktivnosti na rješavanju predmeta po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i nakon provedenih aktivnosti, informiše Vladu FBiH i predloži način rješavanja nerealizovanih zahtjeva. Prema prezentiranim podacima komisija status predmeta do okončanja završne revizije je sljedeći: za 137 klijenata izvršena je isplata, dva odobrena rješenja za isplatu su vraćena radi zatvorenog računa i smrti korisnika, 17 predmeta riješeno po osnovu sudskih presuda, 73 rješenja za odbijanje su pripremljena, a 48 je u pripremi, za 58 klijenata vrši se dodatna provjera i 85 je u toku provjera orto-foto snimaka. Programom Poticaja za poljoprivredu za 2020. godinu planirana su sredstva za isplatu osnovanih i odobrenih zahtjeva u iznosu od 2.200.000 KM dok je realizovano 2.018.917 KM.

Ministarstvo i dalje ne raspolaže tačnim brojem osnovanih zahtjeva i ukupnim iznosom sredstava koja se iz Budžeta FBiH trebaju izdvojiti za podrške po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine, iako su trebali biti okončani te godine, ali nisu bili razmatrani zbog nedostatka odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2012. godinu. Bitno je istaći da period izgradnje objekata (1. 6. 2010. – 31. 12. 2011. godine) i visina uloženih sredstava direktno utiču na iznos podrške koji će biti odobren po zahtjevima, te da je zbog vremena koje je prošlo potreban značajan angažman na dokazivanju perioda izgradnje. Potvrđeni zahtjevi isplaćeni su u revidiranoj godini, dok će se za ostatak u iznosu od 2.439.064 KM izvršiti procjena u narednom periodu.

Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji u iznosu od 1.593.340 KM, odnose se na 713 zahtjeva po modelu biljne i animalne proizvodnje, od čega je za 1.417.395 KM upućen zahtjev za inspekcijskim nadzorom u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 30. 5. 2019. godine. Programom utroška sredstava za 2020. godinu planirano je za biljnu proizvodnju po osnovu nerealizovanih zahtjeva iz prethodnih godine 591 KM, što je i realizovano, a za animalnu proizvodnju za nerealizovane zahtjeve iz prethodnih godina odobreno je 900.000 KM, a realizovano 723.214 KM. Za 175.944 KM podrški po 74 zahtjeva obustavljena je isplata po zaključku Radne grupe imenovane 15. 3. 2018. godine.

Obaveze po ugovorima za vještačenja iz oblasti poljoprivrede i građevinarstva su nastale na osnovu ugovora zaključenih u prvom kvartalu 2015. godine, u periodu privremenog finansiranja FBiH, te navedena sredstva za ove namjene nisu planirana u Budžetu FBiH 2015. godine, dok se ostale obaveze po ugovorima i rješenjima iz ranijeg perioda odnose na obaveze za rad u komisijama koje nisu unesene u Glavnu knjigu radi prekoračenja Budžeta FBiH u 2013. i 2014. godini.

Namjenski depozit kod Razvojne banke FBiH otvoren je na osnovu potписанog Protokola o saradnji i Ugovora o formiranju namjenskog depozita sa Razvojnom bankom FBiH 6. 4. 2020. godine kojim se realizuju sredstva investicijskih ulaganja u oblasti poljoprivrede i prehrambene industrije. U tu svrhu Ministarstvo je kod banke trebalo deponirati 3.000.000 KM, a banka osigurati sredstva iz svog portfelja u vrijednosti od 6.000.000 KM. Rok otplate kredita je od 18 mjeseci do 15 godina, grace period je do 36 mjeseci, a nominalna kamatna stopa je 3% fiksno na godišnjoj razini. Zbog manjeg broja prijavljenih klijenata Ministarstvo je deponovalo samo 2.000.000 KM i neiskorišteni iznos na kraju godine iznosi 1.547.285 KM, te se evidentira na vanbilansnoj poziciji radi praćenja realizacije u budućem periodu.

U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor na vanbilansnoj evidenciji iskazuju se poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, nego samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uslovna-potencijalna potraživanja i obaveze).

Nije utvrđen status svih podnesenih zahtjeva i rješavanje zahtjeva iskazanih na vanbilansnoj evidenciji. Navedeno naglašavamo posebno uzimajući u obzir period kada su zahtjevi podneseni i evidentirani na vanbilansnoj evidenciji (2012. godina). Kao i prethodnih godina, nisu utvrđena niti planirana potrebna sredstva za izmirenje obaveza po ovim zahtjevima.

Preporuka:

- *utvrditi status preostalih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i Programu novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju, evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji, i u skladu s utvrđenim planirati potrebna sredstva za izmirenje.*

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 4. 2. 2020. godine donijelo Plan javnih nabavki za 2020. godinu, 10. 10. 2020. donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Plana javnih nabavki za 2020. godinu i 3. 12. 2020. donesena je još jedna Odluka o izmjenama dopuna Plana javnih nabavki. U Planu nabavki utvrđene su robe i usluge koji će biti predmet nabavke u 2020 godini, procijenjena vrijednost nabavke, vrsta postupka, okvirni datum pokretanja postupka i planirano trajanje ugovora. Procijenjena vrijednost planiranih nabavki iznosila je 653.000 KM za 27 postupaka.

Rješenjem ministra formirana je stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki, a pojedinačnim odlukama su pokretani postupci javnih nabavki.

Prema prezentiranim podacima, u 2020. godini provedena su 22 postupka javnih nabavki na osnovu kojih su zaključeni ugovori u iznosu od 455.062 KM (bez PDV-a). Tri ugovora zaključena su po provedenim otvorenim postupcima u vrijednosti od 210.919 KM, deset ugovora po konkurenckim zahtjevima ukupne vrijednosti od 204.571 KM i devet nakon provedenog direktnog postupka nabavke u iznosu od 39.572 KM. Izvršen je uvid u procedure nabavke: jedan otvoreni postupak za nabavku računarske opreme (79.998 KM), pet postupaka koji su provedeni putem konkurenckog zahtjeva (97.421 KM) i tri direktna postupka (12.951 KM).

Revizijom postupaka javnih nabavki nisu konstatovane značajnije nepravilnosti.

10. PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT SREDSTVIMA

Prema Uredbi o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH²⁰, Ministarstvo bi putem organizacione jedinice u svom sastavu trebalo da implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za vršenje ovih poslova Ministarstvo je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji predvidjelo Sektor za upravljanje projektima, sa tri jedinice za implementaciju: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ i 17 sistematizovanih radnih mjesta. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji je implementiran samo kod Jedinice za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ koja je smještena u Ministarstvu i ima tri zaposlenika, a implementaciju poslova Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi, obavljaju vanjski saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu.

Ministarstvo je u novemburu 2019. godine dostavilo zahtjev za dodatna sredstva za 2020. godinu (307.808 KM) za zapošljavanje 16 djelatnika koji bi radili na projektima Jedinice za koordinaciju Projekata razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi u sastavu Ministarstva, što nije odobreno Budžetom u revidiranoj godini.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH“ nastavila je sa realizacijom Projekta „Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u Federaciji BiH“ – WATSAN BiH (planirano realizovati 19.649.822 KM, a realizovano 5.065.618 KM). U

²⁰ „Sl. novine FBiH“, br. 106/14, 27/19

izvještaju o napretku ovog Projekta za 2020. godinu navedeni su razlozi za odstupanje realizacije od plana projekta (neriješeni imovinsko-pravni odnosi, odnosno procedure eksproprijacije koje u općinama dugo traju, nespremnost općina po pitanju tehničke dokumentacije, žalbeni postupci u procesu javnih nabavki i poništavanje tendera, te nedostatak grant sredstava).

Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koja nije u sastavu Ministarstva, implementirala je dva projekta: Projekt razvoja navodnjavanja – IDP (planirana realizacija: 12.544.461 KM, a realizovano 12.172.981 KM) i Projekt zaštite od poplave Drine-FPP (planirano 6.956.795 KM, a realizovano 5.012.747 KM). Ured za implementaciju projekata – PCU Sarajevo, koji također, nije u sastavu Ministarstva, u toku godine implementirao je dva projekta: Projekt razvoja ruralnog poslovanja – RBDP (planirano 2.250.212 KM, a realizovano 1.840.109 KM) i Projekt razvoja ruralne konkurentnosti – RCDP (planirano 6.320.978 KM, a realizovano 6.598.311 KM).

Nadležne jedinice su kvartalno izvještavale o planu i utrošku sredstava kojima se finansiraju razvojni projekti putem IP obrazaca Ministarstvo i Federalno ministarstvo finansijsa, u skladu sa članom 17. Uredbe. Ministarstvo je, Vladi FBiH kvartalno dostavljalo informacije o realizaciji projekata u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 27. 7. 2017. godine.

Za dva završena projekta ostale su aktivne kreditne linije plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), a koja su se trebala na revolving osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima. U 2013. godini, a zatim i u 2014. godini podnesena je Inicijativa za raskid Ugovora i povrat cijelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovoreni uslovi od strane banaka i mikrokreditnih organizacija, a iste su i prihvatile tu inicijativu. Supsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansijsa i Nove banke Banja Luka bilo je predviđeno da, nakon završetka projekta PIU šumarstvo prenese svoje obaveze u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Kao i prethodnih godina, ni u 2020. godini nisu prezentirani dokazi da je bilo daljih aktivnosti, niti da su ugovori raskinuti sa bankama i mikrokreditnim organizacijama, ni da je izvršen povrat sredstava, zbog čega se ne može potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.

Pregled završenih projekata dat je u tabeli:

Naziv projekta	Implementator	Godina završetka	Plasirana sredstava
1	2	3	4
Projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA)	Ured za koordinaciju (PCU)	2008	12.637.755
Projekat Mala komercijalna poljoprivreda	Jedinice za šumarstvo PIU	2009	10.421.709
Ukupno:			23.059.464

Vezano za uspostavljanje knjigovodstvenih evidencija i sačinjavanje finansijskih izvještaja o implementaciji i realizaciji kapitalnih projekata, ne možemo potvrditi da su uspostavljeni i sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Postojeća knjigovodstvena evidencija koja se vodi u Sektoru za realizaciju projekata, vezano za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinstvenog računa Trezora FBiH, ne daje realnu sliku o utrošku kako budžetskih, tako i kreditnih sredstava. Također, nisu prezentirani finansijski izvještaji, koji su se trebali sačiniti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.

S obzirom na to da Ured za implementaciju projekata PCU – Sarajevo i Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi PIU – Sarajevo, koje su u nadležnosti Ministarstva, a nisu organizovane u skladu s Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva, ne možemo potvrditi da su poduzete sve potrebne aktivnosti kako bi poslove ove dvije jedinice obavljali zaposlenici Ministarstva u okviru Službe za upravljanje projektima. Također, imajući u vidu ovakav način rada, ne možemo potvrditi i da se vrši adekvatan nadzor nad radom ovih jedinica za implementaciju.

Preporuke:

- *u skladu s Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH uspostaviti Sektor za upravljanje projektima;*
- *uspostaviti knjigovodstvene evidencije i finansijsko izvještavanje za razvojno-investicijske projekte, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH.*

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je 28. 5. 2021. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji za 2020. godinu. U komentaru su navedena obrazloženja vezana za date nalaze i preporuke koje se odnose na: rad jedinica za implementaciju projekata, nadzor i kontrole kantonalnih i federalnih poljoprivrednih inspektora, naknade za rad komisija i obračun poreza i doprinosa, evidencije potraživanja za povrate sredstava za poticaje i realizaciju sredstava u skladu s Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19.

Uz komentar je dostavljena dokumentacija sa obrazloženjima vezano za broj obavljenih nadzora i kontrola federalnih i kantonalnih inspekcija, koje smo prihvatili i inkorporirali u konačan tekst Izvještaja.

Obrazloženja u vezi s ostalim nalazima i preporukama nismo mogli prihvati jer nisu adekvatna, niti je priložena relevantna dokumentacija koja bi uticala na izmjene nalaza u Izvještaju. S tim u vezi navodimo sljedeće:

- rješenja o povratu nenamjenski utrošenih sredstava predstavljaju potraživanja proistekla po osnovu Zakona o novčanim poticajima i Zakona o izvršavanju Budžeta FBiH, te se kao takva trebaju iskazati u računovodstvenoj evidenciji;
- Uredbom o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19 definisani kriterij za broj zaposlenih nije osigurao namjenu utroška sredstava u skladu s definisanih ciljem za očuvanje radnih mjesta.

Rukovoditeljica Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš

Tim za reviziju

Azra Džeko – voditeljica tima

Kimeta Bihorac – članica tima

Adija Babić – članica tima

V PRILOG: GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu						
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva						
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)	
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini			
1	2	3	4	5	6	
I PRIHODI (od 1 do 16)	0	178.002	0	0		
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	0		
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća	0	0	0	0		
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)						
Porezi na dobit preduzeća						
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća						
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	0	0	0	0		
3. Porezi na plaću i radnu snagu	0	0	0	0		
4. Porez na imovinu	0	0	0	0		
5. Domaći porezi na dobra i usluge	0	0	0	0		
6. Porez na dohodak	0	0	0	0		
7. Prihodi od indirektnih poreza	0	0	0	0		
8. Ostali porezi	0	0	0	0		
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	178.002	0	0		
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	9.700	0	0		
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija						
Ostali prihodi od imovine		9.700				
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu						
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika						
Prihodi od privatizacije						
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju						
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi	0	168.302	0	0		
Administrativne takse						
Sudske takse						
Komunalne naknade i takse						
Ostale budžetske naknade i takse		86.198				
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima		18.650				
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)		60.654				
Neplanirane uplate – prihodi		2.800				
Novčane kazne						
Drugi tekući prihodi						
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0		
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija						
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti						
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada						
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova						
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora						
16. Donacije						
II RASHODI (od 1 do 7)	94.464.288	98.943.488	73.043.348	4.479.200	105%	
1. Plaće i naknade troškova zaposlenih	2.999.827	3.036.624	2.844.892	36.797	101%	

Bruto plaće i naknade plaća	2.562.686	2.646.074	2.467.812	83.388	103%
Naknade troškova zaposlenih	437.141	390.550	377.080	-46.591	89%
2. Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	274.250	278.029	260.358	3.779	101%
3. Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	592.640	515.358	583.733	-77.282	87%
Putni troškovi	55.500	28.394	41.843	-27.106	51%
Izdaci za energiju	0	0	0	0	
Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	85.320	79.994	70.989	-5.326	94%
Nabavka materijala i sitnog inventara	60.000	35.795	55.619	-24.205	60%
Izdaci za usluge prevoza i goriva	34.000	22.053	35.363	-11.947	65%
Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	0	0	0	0	
Izdaci za tekuće održavanje	130.000	145.097	108.910	15.097	112%
Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	16.000	14.279	12.202	-1.721	89%
Ugovorene i druge posebne usluge	211.820	189.746	258.807	-22.074	90%
4. Tekući transferi i drugi tekuci rashodi	90.597.571	95.113.477	69.354.365	4.515.906	105%
Tekući transferi drugim nivoima vlasti	1.000.000	500.000	0	-500.000	0,5
Tekući transferi pojedincima	20.000	7.442	21.777	-12.558	37%
Tekući transferi neprofitnim organizacijama					
Subvencije javnim preduzećima					
Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	89.500.000	94.545.130	69.093.310	5.045.130	106%
Subvencije finansijskim institucijama					
Tekući transferi u inostranstvo					
Drugi tekuci rashodi	77.571	60.905	239.278	-16.666	79%
5. Kapitalni transferi	0	0	0	0	
Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
Kapitalni transferi pojedincima					
Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
Kapitalni transferi javnim preduzećima					
Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
Kapitalni transferi u inostranstvo					
6. Izdaci za kamate	0	0	0	0	
Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
Izdaci za inostrane kamate					
Kamate na domaće pozajmljivanje					
Izdaci za kamate vezane za dug po izdatim garancijama					
7. Tekuća budžetska rezerva	0	0	0	0	
TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-94.464.288	-98.765.486	-73.043.348	-4.479.200	105%
III TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1. Primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	0	
Primici od prodaje stalnih sredstava				0	
Primici od prodaje federalnih robnih rezervi				0	
Ostali kapitalni primici				0	
2. Izdaci za nabavku stalnih sredstava	435.000	179.867	95.877	-255.133	41%
Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
Nabavka građevina					
Nabavka opreme	35.000	101.647	81.899	66.647	290%
Nabavka ostalih stalnih sredstava					
Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	400.000	78.220	13.978	-321.780	20%
Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2-1)	435.000	179.867	95.877	-255.133	41%
A. NETO POZAJMLIJAVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-94.899.288	-98.945.353	-73.139.225	-4.224.067	104%
IV TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1. Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					

Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2. Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	
Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
Pozajmljivanje javnim preduzećima					
Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
Ostala domaća pozajmljivanja					
Pozajmljivanje u inostranstvo					
B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1-2)				0	
V TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA				0	
1. Primici od zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
Primici od kratkoročnog zaduživanja					
Zajmovi primljeni kroz Državu					
Primici od inostranog zaduživanja					
Primici od domaćeg zaduživanja					
2. Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	
Otplate dugova primljenih kroz Državu					
Vanjske otplate					
Otplate domaćeg pozajmljivanja					
Otplate unutarnjeg duga					
Otplate duga po izdatim garancijama					
Otkup duga					
C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1-2)					
UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-94.899.288	-98.945.353	-73.139.225	-4.046.065	104%

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2020. godinu odobrilo 22. 2. 2021. godine.

**Ministar
Šemsudin Dedić**

Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine

Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva

Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	20.798.219	20.798.219	100%
1. Novčana sredstva i plemeniti metali	180	115	157%
2. Vrijednosni papiri			
3. Kratkoročna potraživanja	22.112	5.793	382%
4. Kratkoročni plasmani			
5. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	36.105.040	20.100.264	180%
6. Zalihe materijala i robe			
7. Zalihe sitnog inventara			
8. Kratkoročna razgraničenja	608.405	692.047	88%
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	509.688	616.643	83%
9. Stalna sredstva	3.309.491	3.314.585	100%
10. Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.799.803	2.697.942	104%
11. Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	509.688	616.643	83%
12. Dugoročni plasmani			
13. Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14. Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)			
15. Vrijednosni papiri			
16. Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17. Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18. Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	21.307.907	21.414.862	100%
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	36.735.737	20.798.219	177%
19. Kratkoročne tekuće obaveze	34.216.993	18.645.913	184%
20. Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21. Kratkoročni krediti i zajmovi			
22. Obaveze prema zaposlenicima	274.325	264.094	104%
23. Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24. Kratkoročna razgraničenja	2.244.419	1.888.212	119%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)	0	0	
25. Dugoročni krediti i zajmovi			
26. Ostale dugoročne obaveze			
27. Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	509.688	616.643	83%
28. Izvori stalnih sredstava	509.688	616.643	83%
29. Ostali izvori sredstava			
30. Izvori sredstava rezervi			
31. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	37.245.425	21.414.862	174%

Na poziciji „Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“, u skladu s propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune, iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na 31. 12. 2020. godine odobrilo 22. 2. 2021. godine.

**Ministar
Šemsudin Dedić**

Pregled korisnika finansijske pomoći u okolnostima pandemije COVID-19						
R.br.	Naziv korisnika	JIB	Broj zaposlenih 30. 9. 2019. ²¹	Broj zaposlenih 30. 9. 2020.	Razlika (2020- 2019)	Iznos sredstava (u KM)
1	2	3	4	5	6	7
POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENI SEKTOR						
1	"ETQAN" d.o.o. Sanski Most	4263728520006	15	6	-9	320.350
2	"HEKO" d.o.o. Bugojno	4236012490001	128	120	-8	700.000
3	"STARNET" doo Bugojno	4236437150000	16	10	-6	281.105
4	"ŠUMSKI PLOD" doo Prozor-Rama	4227048930009	19	14	-5	324.153
5	"DELTA Trade" doo Zenica	4218214970007	29	25	-4	231.523
6	"VINARIJA ČITLUK" d.d. Čitluk	4227041680007	63	61	-2	525.182
7	"RIZ Krajina" d.o.o. Bihać	4263006140004	49	47	-2	461.392
8	AGROHERC LTD d.o.o. Čapljina	4227932250003	2	1	-1	371.835
9	"AGRONERETVA" doo Mostar	4227113000006	3	2	-1	100.897
10	EKO AROMATIK doo Ljubuški	4272387850001	3	2	-1	37.214
11	"FANA" doo Srebrenik	4209258500009	11	10	-1	99.901
12	ZZ "Radobolja" sa p.o. Mostar	4227062250002	3	2	-1	135.186
13	"Bećejac" doo Gradačac	4209374080009	16	15	-1	95.646
14	"DESPET" doo Čapljina	4227856560006	1	1	0	38.090
15	"MARINADA" doo Mostar	4272422780003	1	1	0	20.524
16	SOLDOMONT doo Posušje	4272369360005	3	3	0	78.049
17	"Novi dan" doo Mostar	4227891470001	2	2	0	13.700
18	"Orman" doo Livno	4281087530004	3	3	0	28.880
19	BONATURA doo Tešanj	4218938620008	3	4	1	156.914
20	BIO FOOD BH doo Sarajevo	4202368760001	5	6	1	51.556
21	"Bašo" doo Velika Kladuša	4263228390009	4	5	1	117.010
22	"HERBOS NATURE" d.o.o. Sarajevo	4201749600004	21	23	2	507.269
23	SPZ "AGRODAR" p.o. Bihać	4263643700005	5	7	2	468.616
24	"MLJEKARA LIVNO" d.o.o. Livno	4281001670003	47	49	2	679.494
25	"AM EXTRA FRUCTUS" doo Čapljina	4227730620003	13	15	2	167.791
26	"FRUTTI-FUNGHI" d.o.o. Visoko	4218468210002	14	18	4	638.532
27	"JAFFA KOMERC" doo Export-Import Mostar	4227040440002	16	20	4	351.335
28	"NERETVANSKO ZLATO" doo Čapljina	4227617650001	8	13	5	122.748
29	"Mliječna industrija MI99" d.o.o. Gradačac	4210044720000	86	95	9	366.985
30	"ESOF" d.o.o. Donji Vakuf	4201830470000	56	72	16	700.000
UKUPAN IZNOS ZAPOSLENIKA			645	652		
UKUPAN IZNOS						8.191.876

²¹ Izvor podataka o broju zaposlenih: Poreska uprava FBiH